

2/915-14172/33450

SAADET PARTİSİ TBMM GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih:.....14.3.2002.....
Sayı :.....728.....

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununda Değişiklik Yapılması
Hakkında Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur. Gereğini arz
ederim. Saygılarımla. 12 Mart 2002.

Mehmet Bekaroğlu
Rize Milletvekili

GENEL GEREKÇE

05.12.1990 tarihinde kabul edilen 3686 no'lu kanunla kurulan TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, bugüne kadar yaptığı çalışmalarla önemli bir ihtiyaca cevap verdiğini ortaya koymuştur. Hiç kuşku yok ki İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun yaptığı denetim ve incelemelerle ülkemizde insan hakları ihlallerinin azaltılmasında önemli katkıları olmaktadır.

Ülkemizdeki insan hakları sorunlarının bir kısmı mevcut yasalardan bir kısmı ise uygulamalardan kaynaklanmaktadır. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, uygulamalardan kaynaklanan sorunların çözülmesinde etkili olmuştur. Ancak 3686 no'lu kanunun 4/b maddesi Komisyona, "Türkiye'nin İnsan Hakları alanında taraf olduğu uluslar arası antlaşmalarla TC Anayasası ve uygulamalar arasında uyum sağlamak amacıyla yapılması gereken değişiklikleri tespit etmek ve bu amaçla yasal düzenlemeler önermek" görevi yüklenmesine rağmen bu konuda başarılı olunduğu söylenemez.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Anayasa ve mevcut yasalarda, insan hakları alanında taraf olduğumuz uluslar arası antlaşmalara ters düşen bölümleri tespit ederek yasal düzenlemeler önerme şöyle dursun, yeni çıkarılan yasaların adı geçen belgelere uyumlu olup olmadığının araştırılması konusunda da her hangi bir katkı sağlayamamıştır. Meclis Başkanları bugüne kadar TBMM'inde görüşülen hiçbir konuyu İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna göndermediği gibi hiçbir komisyonda gündemindeki konular hakkında görüş ve öneri istememiştir. Bunun böyle olmasında, TBMM Başkanlarının tutumu ve teamüllerin yanı sıra, 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun konuya açıklık getirmemesinin etkili olduğu düşünülmektedir.

Bu teklifle bu eksiklik giderilmekte, İnsan Hakları alanındaki kanun tasarı ve tekliflerinin, konunun uzmanı olan TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda, esas yada tali komisyon olarak inceleme imkanı getirilmektedir. Teklifin kabul edilmesi durumunda TBMM Başkanı ve Komisyonları kanun tasarı ve tekliflerini insan haklarına uyumluluğunu tespit etmek amacıyla TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna göndermek durumunda olacaklardır.

Böyle olunca da Komisyonun adı TBMM İnsan Hakları Komisyonu olarak değiştirilmesi uygun olacaktır. Nitekim başka ülkelerin parlamentosundaki benzer komisyonların adları da böyledir.

MADDE GEREKÇELERİ:

Madde 1- TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun amacını bildiren 05.12.1990 tarih ve 3686 no'lu kanunun birinci maddesine “kanun tasarı ve tekliflerini inceleme” amacı eklenmekte komisyonun ismi de “TBMM İnsan Hakları Komisyonu” olarak değiştirilmektedir.

Madde 2- Teklifin genel gerekçesine uygun olarak Komisyonun “İnsan Haklarını İnceleme komisyonu” olan adı “İnsan Hakları Komisyonu” olarak değiştirilmektedir.

Madde 3- TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun görevlerini düzenleyen 4. maddesinin c bendine genel gerekçeye uygun olarak “kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmündeki tasarı ve tekliflerini görüşmek” ibaresi eklenerek TBMM Başkanının Kanun Tasarı ve tekliflerini esas yada tali komisyon olarak İnsan Hakları Komisyonuna gönderilmesi hükme bağlanmaktadır. “Esas yada tali komisyon olarak” denilerek, TBMM İçtüzüğü'nün 23. maddesinin Başkanlığa verdiği “tasarı, teklif veya kanun hükmündeki kararnamelerin hangi komisyonda görüşüleceği, esas ve tali komisyonların hangisi olacağı” yetkisine dokunulmamakta, ancak insan hakları ile ilgili olan tasarı ve tekliflerin insan hakları komisyonunda görüşülmesi öngörülmektedir.

Madde 4- Teklifin genel gerekçesine uygun olarak Komisyonun “İnsan Haklarını İnceleme komisyonu” olan adı “İnsan Hakları Komisyonu” olarak değiştirilmektedir.

Madde 5- 05.12.1990 ve 3686 no'lu kanunun 7. maddesine teklifin genel gerekçesine uygun olarak “Kanun tasarı ve teklifleri” ibaresi eklenmiştir.

Madde 6- Teklifin genel gerekçesine uygun olarak Komisyonun “İnsan Haklarını İnceleme komisyonu” olan adı “İnsan Hakları Komisyonu” olarak değiştirilmektedir.

Aşlı gibidir

İbrahim ARAÇ
Kanunlar ve Kararlar Müdürü

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Madde 1- 5.12.1990 tarih ve 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunun 1. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 1- Bu Kanunun amacı, dünyada ve ülkemizde insan hakları uygulamalarını ve bu konudaki gelişmeleri izlemek, uygulamaların bu gelişmelere uyumunu sağlamak için girişimlerde bulunmak ve başvurular ile kanun tasarı ve tekliflerini incelemek üzere kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonu’nun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir”

Madde 2- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 4. Maddesinin ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İnsan Hakları Komisyonunun görevleri şunlardır:”

Madde 3- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 4. Maddesinin c bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 4/c- Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminde bulunan İnsan Hakları alanındaki kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnameleri esas ya da tali komisyon olarak görüşmek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin diğer komisyonlarının gündemindeki konular ile kanun tasarı ve teklifleri üzerine görüş ve öneri bildirmek,”

Madde 4- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 5. ve 6. Maddelerinin birinci fıkralarında geçen “İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu” deyimini “İnsan Hakları Komisyonu” olarak değiştirilmiştir.

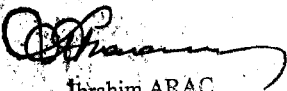
Madde 5- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 7. maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“Madde 7- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale olunan başvurular ile kanun tasarı ve tekliflerini inceler. Komisyon, Türkiye Büyük millet Meclisi Başkanlığının havale ettiği veya doğrudan kendisine yapılan başvuruların sonucunu veya başvuru ile ilgili yapılmakta olan işlem hakkında başvuru sahibine en geç üç ay içinde bilgi verir.”

Madde 6- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 8. Maddesinin birinci fıkrasında geçen “İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun” deyimini “İnsan Hakları Komisyonunun” olarak değiştirilmiştir.

Madde 7- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 8- Bu kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanı ile Bakanlar Kurulu yürütür.

Aşlı gibidir

İbrahim ARAC
Kanunlar ve Kararlar Müd. 1